

Małgorzata Tuszyńska, Mirosław Pietrzak

Pruszcz Gdański, woj. gdańskie.
Stanowisko 7

Informator Archeologiczny : badania 19, 107-108

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i nakłuciami, nakłuciami stempelkowatymi, siatkowym stempelem kolistym, wałkami, guzkami oraz nacięciami na krawędzi. Znaleziono też utamki naczyń miniaturowych oraz czarek toczonych na kole.

Późniejsze osadnictwo na tym wzniesieniu reprezentuje 36 fragmentów naczyń z okresu wczesnośrednio-wiecznego, w tym 7 z faz C-D /?/, 9 z faz D-E i 3 z faz E-F, jak również 2 utamki naczyń z późnego średnio-wieczna, 80 fr. naczyń z XVI-XIX w. i utamek szkła butelkowego z XVIII.

Badania będą kontynuowane. Materiał źródłowy znajduje się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

PIOTRÓW, gm. Zadzim
woj. sieradzkie
Stanowisko 1

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził mgr Gabriel Rycel /autor sprawozdania/ przy udziale mgr. Wojciecha Sielińskiego. Finansował WKZ w Sieradzu. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej z późnego okresu rzymskiego i wczesnośrednio-wieczne cmentarzysko szkieletowe /XI-XII w. /.

Prace stanowiły kontynuację badań ratowniczych, rozpoczętych w 1984 r. Przebadano obszar 760 m². Odkryto 11 grobów z późnego okresu rzymskiego, w tym 2 popielnicowe i 9 jamowych. Z uwagi na znaczne zniaczenia obiektów w trakcie głębokiej orki, uchwyte były jedynie spągi grobów jamowych oraz przydanne partie popielnic. Jedynym zespołem, który zachował się względnie dobrze był grób popielnicowy nr 33. W skład wyposażenia wchodziły: 2 fibule żelazne AV, sprzączka żelazna, nożyk, grzebień kościany, szpila kościana, 2 klucze żelazne, sprężynka i okucie zamka skrzyń.

Odkryto również kolejne wczesnośrednio-wieczne groby szkieletowe w liczbie 7. Zmarli pochowani zostali w pozycji wyprostowanej na plecach, na linii E-W, z głową na wschód lub na zachód. Wyposażenie grobów męskich stanowiły noże żelazne i oselki kamienne, natomiast w grobach kobiecych występowały noże żelazne i kabłączki skroniowe wykonane z brązu.

Łącznie w trakcie dwóch sezonów badawczych odkryto 20 grobów ludności kultury przeworskiej z III w. n. e. oraz 30 wczesnośrednio-wiecznych grobów szkieletowych datowanych na XI-XII w.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi.

Badania zostały zakończone.

PODRZECZE
woj. leszczyńskie
Stanowisko 3

patrz
epoca brązu

PRUSZCZ GDANSKI
woj. gdańskie
Stanowisko 7

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Miroslaw Pietrzak. Finansował Urząd Miejski w Pruszczu Gdańskim. Drugi sezon badań. Cmentarzysko płaskie z okresu halsztackiego, z młodszego okresu przedrzymskiego kultury okazywskiej, z okresu wpływów rzymskich i wczesnej fazy okresu wędrówek ludów kultury wielbarskiej.

Kontynuowano prace ratownicze zapoczątkowane w 1984 r. Przebadano 35 arów, na których odkryto i wyeksplorowano 204 obiekty, w tym 188 grobów.

W części południowej cmentarzyska znajdowały się obiekty halsztackie - 15 grobów, z których kilka posiadało obwarowania kamienne oraz 7 nieokreślonych obiektów /jamy? / zawierających ceramikę z okresu wczesnohalsztackiego. Najciekawszy z grobów, datowany na okres Hallstatt C, przykryty brukiem kamiennym, zawierał 3 potłuczone popielnice z dwoma otworami każda i pokrywami obejmującymi: w jednej z popielnic znajdowała się szpila brązowa z profilowaną główką.

Groby z młodszego okresu przedrzymskiego występowały na całym obszarze cmentarzyska. Wydzielono 35 datowanych grobów ciałopalnych, w tym 25 jamowych i 10 popielnicowych. Ponadto z tego okresu pochodzą 3 groby szkieletowe z zachowanymi szcztakowo kośćmi. Dwa groby zorientowane były na osi N-S z głową od południa, a jeden - na osi E-W z głową od zachodu. W jednym grobie były 2 zapinki brązowe odmiany D, w drugim - żelazna kłama zawiasowa, trzeci grób zawierał utamki zapinki żelaznej.

Najliczniej reprezentowane są groby z okresu wpływów rzymskich /23 jamowe, 10 popielnicowych oraz 73 szkieletowe/ datowane na fazy od B₁ po B₂/C₁ lub ogólnie na ten okres.

W północnej części badanej partii cmentarzyska odkryto 6 grobów szkieletowych z końcowych faz młodszego okresu wpływów rzymskich i z wczesnej fazy okresu wędrówek ludów, bogato wyposażonych. Z inwentarska

tych grobów na szczególną uwagę zasługują 3 identyczne zapinki tarczowate z grobu 150 posiadające na tarczach srebrne blaszki porzucane z bogatą ornamentyką. W niektórych grobach występowały po 3 naszyjniki składające się z paciorków szklanych i bursztynowych. Ponadto w dwóch grobach odkryto pucharki szklane źle zachowane. Jeden z nich zbliżony jest do typu E-224 /gr. 247/, drugi, z grobu 250, do typu E-228. Odkryto ponadto importowane misowate naczynie gliniane, toczone, o czernionej powierzchni. Obszar przeznaczony pod zabudowę został przebadany.

Materiały przechowywane są w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania zakończono.

PSARY, gm. Jemielno
woj. leszczyńskie
Stanowisko 1

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-
Konserwatorski
w Lesznie/Trzebinach

Badania prowadził dr Henryk Mamzer, Finansował WOAK w Lesznie oraz IHKM PAN. Szósty sezon badań. Stanowisko humiczne i osada z okresów późnolateńskiego i wpływów rzymskich.

Badania prowadzono w południowo-wschodniej partii stanowiska. Zbadano fragment późnorzymskiej osady. W jej obrębie natrafiono na 2 czworokątne pomieszczenia o wym. 3 x 3,5 m i 3 x 4 m, w odległości ok. 7 m od siebie. Były one zagłębione w całość do głębokości 30-40 cm i posiadały ściany wzmocnione konstrukcją słupową. Identyczne usytuowanie pomieszczeń /na linii NW-SW/ pozwala sądzić, iż stanowią one pozostałość regularnej zabudowy. Na południe od niej, w odległości ok. 1 m, natrafiono na 3 czworokątne pomieszczenia o znacznie mniejszych rozmiarach /ok. 1 x 2,20 m/, oddzielone od siebie przestrzenią ok. 2 m. Posiadały one kierunek zabudowy analogiczny do poprzedniego. Ponadto natrafiono na różnego rodzaju jamy o niejasnej funkcji, paleniska, dołki po słupach. Łącznie zbadano 27 obiektów. Rozpoznaną część osady datować można na podstawie ceramiki /wśród której wystąpiły również ułamki naczyń toczone/ na fazę C₁-C₃.

Zbadano również kotłinkę pieca dymarskiego ze stosunkowo dobrze zachowanym kłosem żużla o średn. 50 cm. Kotłinka usytuowana była w obrębie piecowiska nr IV, badanego w poprzednich latach.

ROSTEK, gm. Gołdap
woj. suwalskie
Stanowisko 2

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadził dr W. Brzeziński przy współudziale mgr Grażyny Iwanowskiej. Trzeci sezon badań /drugi sezon badań PMA/. Osada z okresu wpływów rzymskich, wędrowek ludów i wczesnego średniowiecza, położona w sąsiedztwie grodziska.

Badania były kontynuacją prac prowadzonych w roku 1974 przez IHKM PAN oraz przez PMA w 1984 r. W pierwszej fazie dokończono zaczęte już w roku ubiegłym sondowanie terenu przy pomocy wiertła. W obu sezonach /1984, 1985/ wykonano łącznie 325 wierceń. Umożliwiły one w sposób precyzyjny określenie zasięgu występowania warstwy kulturowej. Zlokalizowano ją przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie wałów grodziska oraz we wschodniej części badanego obszaru, którego powierzchnia wynosi ok. 1 ha. Centralna i południowa część płaskowyżu, na którym przypuszczalnie znajdowała się osada, okazała się jałową pod względem archeologicznym.

Badania w 1985 r. objęły powierzchnię 120 m². W północnej partii osady założono wykop o wym. 10 x 10 m, w miejscu gdzie wiercenia sygnalizowały obecność obiektu i warstwy kulturowej w postaci spalenizny i polepy. Odkryto tu palenisko wykonane z gliny i nielicznych glazów. Miało ono kształt owalny i średnicę ok. 70 cm. Znajdowało się ono w warstwie kulturowej o miąższości od 30 do 40 cm. Zarówno w wypełniku obiektu, jak i w jego najbliższym otoczeniu znajdowały się liczne fragmenty ceramiki, polepy oraz ślady spalenizny. Innymi obiektami odkrytymi w tym wykopie były niewielkie jamy oraz dragie palenisko ?? wykonane z gliny.

Eksploatacja warstwy II, zalegającej bezpośrednio pod humusem dostarczyła znacznych ilości ceramiki z późnego okresu wpływów rzymskich /naczynia z wyodrębnioną, cylindryczną szyjką/, okresu wędrowek ludów /naczynie donicowate o chropowatej powierzchni/ oraz nielicznych fragmentów ceramiki wczesno-średniowiecznej, zdobionych ornamentem rytym i stempelkowym. Poza tym warstwa kulturowa i wypełniska obiektów charakteryzowały się znikomą zawartością kości.

W sezonie 1985 dokończono również eksploatację domniemanego obiektu mieszkalnego, którego fragment z paleniskiem badano w 1984 r. Jest on położony w odległości ok. 60 m na południe od wałów grodziska. Wyniki badań nie potwierdziły sugestii o istnieniu w tym miejscu budynku. Było to raczej palenisko otoczone nieregularną w zarysie i cienką warstwą spalenizny, zawierającą niewielkie ilości ceramiki wczesnośredniowiecznej.

Materiały są przechowywane w Dziale Archeologii Białej PMA.
Badania będą kontynuowane.